

„Най-мотивиращото нещо за един артист са ограниченията“ – разговор с Тео Ушев

Публикувано на 06.03.2018 от Десислава Милева

Предизвикала огромен интерес от страна на публиката, първата самостоятелна изложба на аниматора и мултимедиен артист Теодор Ушев в България, „Като в тъмно огледало“ намира своето място сред един особен вид артистични проекти включващи употребата на нови технологии заедно с други традиционни медии и художествени похвати. В нея за първи път се използва т.нар. миксирана реалност, чрез която виртуалният и реалният свят се смесват, а дигитални и физически обекти могат да съществуват и общуват едни с други. Построена като индивидуално преживяване за всеки посетител, инсталацията е явление, което продължава процеса на оформяне на нов тип връзки между съвременното изкуство и новите технологии. За тяхното взаимодействие, границите между забавление и изкуство и възможностите за прожекции на луната, разговаряхме със самия Тео Ушев.

Десислава Милева: Какво според теб привлича хората толкова много в този тип инсталации?

Теодор Ушев: Възможността да изживееш, да бъдеш въввлечен в един конструиран от артиста свят чрез изолирането на „преживяващия“. Това е силата на виртуалната реалност. И когато е използвана смислено, тя може да постигне много. Превръщането на глобалното в лично – и обратно. Ето тук отново се връщаме към пророчествата на Маршъл Маклуън*.

Защо избра да включиш миксирана реалност в своята? Каква е ролята ѝ в проекта?

По същата причина – целият проект е конструиран около този модул, върти се около него. От няколко години се занимавам с виртуална реалност. И откривам все повече възможности в тази медия. В моята инсталация въпросът за личното изживяване и сублимация е основен. След като „преживяващият“ е обиколил галерията, търсейки послания, текстове, рисунки, изображения, вкарвайки го в центрофугата на този последен пашкул, кладенец, цели търсенията от мен ефект на „пречистване“. Аз смятам, съдейки по

реакцията на посетилите, че успяхме да вкараме хората в търсената траектория. Много се колебаех в началото да създам „път“, един вид инструктаж за разглеждане. Но сега виждам, че самото обиграване на пространството кара „преживяващият“ да „следва“ моята логика. Миксираната реалност не е самоцел – тя просто завършва спиралата на търсене.

Теодор Ушев, „Като в тъмно огледало“, детайл от изложбата, 2018

Какви са шансовете на съвременното изкуство да обнови и да разшири интереса към себе си от страна най-вече на хора, които нямат навика да ходят по изложби, именно чрез използването на т.нар. *immersive* (“потопящи”) технологии?

Няма какво да се лъжем – все по-трудно е да задържиш вниманието на зрителя. Психологията на наблюдавания се промени. Човекът постоянно е изкушен от един друг, паралелен свят, който го вика от умното устройство в джоба му. Аз се стремя да направя точно обратното – използвайки новите технологии да се опитам да събера концентрацията му в един пашкул, карайки го да използва същите тези телефони, за да снима, осветява, разглежда. За мен най-важното нещо е да накарам технологиите да обслужват изкуството и хората. Чрез тях да постигна интерес на човека към себепознание, размисъл, мъдрост... Ежедневните опашки в галерията показват, че може би съм успял.

Къде е границата между забавление и изкуство в този случай? Как си взаимодействат?

Тази разлика е много ясна – в забавлението усещането за принадлежност не съществува. Вие оставате пасивен консуматор. Но вие може би имате предвид „играта“ – но играта не винаги е забавление. Играта е едно от най-важните и определящи дейности в живота на човека. Играта е навсякъде и всичко. В този смисъл, тя е основен творчески похват във всичко, което създавам. Чрез задаване на правила, взаимодействия, логични връзки и достигане на определена цел, е по-лесно да внушиш послание, отколкото да оставиш зрителя просто да зяпа картинки и да се шляе из едно пространство. Тази инсталация е плод на 7-месечно измисляне и сценаризиране. Опитът ми в „usability architecture“ от първите дни на нет бума, когато всичко, което правехме се основаваше на щателен изтощителен анализ каква ще бъде реакцията на сърфиращия, ми помогна изключително много. Наблюдавах внимателно реакцията на „преживяващите“ – и тя беше точно такава, каквато бе заложена. Много важно условие бе регламентирането за допускане само на 10 човека в залата (под претекст, че има само 10 фенерчета с UV светлина). Целта беше преживяващите да не се влияят от движението на останалите хора в залата, да се постигне едно състояние на изолираност, самостоятелност, както в храм (неслучайно взаимствах структурата оттам). За постигането на „просветление“ е нужно човек да бъде оставен сам, да усети силата, с фенерче в ръка, че от него и само него зависи как ще види и как ще разбере. В този смисъл, хората, които влизат, са съавтори на произведението, без да бъдат пасивни зрители.

Теодор Ушев, „Като в тъмно огледало“, детайл от изложбата, 2018

Самият ти казваш, че подобни инсталации са много скъпи и използването на технологиите за миксирана и виртуална реалност все още е изключително трудно. Преди години такъв беше случаят и с 3D технологията, но все повече артисти днес я използват. Кога според теб ще дойде моментът на „популяризация“ на миксираната реалност и как използването ѝ би променило мисленето и създаването на изкуство?

Ами надявам се, че след всяка подобна инсталация, демократизирането на технологията ще става все по-достижимо. Виждате, по отношение на виртуалната реалност ние се намираме в стадий на създаване на азбука. Като началните дни на киното – монтаж, повествование, звук... В миксираната реалност на “Като в тъмно огледало” е използван амбивалентен звук, т.е. различните гласове на различните политици се появяват на различни места в „центрофугата“. Технологията на рисувано анимиране е абсолютно иновативна и се прилага за първи път в подобна инсталация. Аз смятам за абсолютно нормално артистите да бъдат в крак с времето си и да създават технологично изкуство, каквото и да струва това...

Теодор Ушев, „Като в тъмно огледало“, детайл от изложбата, 2018

В последно време името ти се свързва най-вече с киното, и с Холивуд, но ти определяш себе

си като артист, който иска да прави малки и независими проекти. Какво в тях те привлича повече отколкото в големите продукции или инсталации, които виждаме все по-често днес от страна на различни артисти?

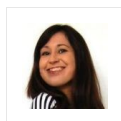
Продукциите са насочени към печелене на пари. Аз се интересувам от рискови, персонални проекти, в които да търся, откривам, без да се налага да се боря с интересите на продуценти и бордове на директори и акционери. Иначе, не ме тълкувайте погрешно – мечтата на всеки артист е да има безкраен бюджет и да може да направи всичко. Аз, например, мечтая да направя прожекция върху Луната и интерактивна инсталация на Марс. Поради ограничени средства обаче, съм принуден да се изявявам само на Земята. Всъщност най-мотивиращото нещо за един артист са именно ограниченията. Тогава се случват най-интересните открития – в лимитите и невъзможностите се раждат най-великите идеи.

Интервюто подготви Десислава Милева

Снимки Лора Атанасова

Заглавно изображение Теодор Ушев, „Като в тъмно огледало“, изглед от изложбата, Софийска градска художествена галерия, 20 февруари – 11 март 2018

*Маршъл Маклуън (англ. Herbert Marshall McLuhan, 1911-1980) е канадски културолог, професор по английска литература и медиен критик и теоретик. Именно той въвежда термина global village – „новата електронна взаимозависимост пресъздава света в образа на едно глобално село„ („Галактиката на Гутенберг“, 1962).

За Десислава Милева

Родена 1988 г. в Пловдив. Завършва история на изкуството в Université de Bourgogne, Дижон. Специализира модерно изкуство в Université Lumière Lyon 2, Лион. Във Франция работи за културни институции като Opéra de Saint-Etienne, Institut d'art contemporain и Château de Chamarande. Интересува се от всички проявления на изкуството и неговата връзка с хората. Има публикации в списание „Култура“, „Литературен вестник“ и онлайн изданието на списание „Егоист“. Автор е на статиите за изложбите на галерия SARIEV Contemporary в artsy.net

[Всички публикации от Десислава Милева →](#)

Публикувано в [Интервю](#) с етикети [Десислава Милева](#), [инсталация](#), [Като в тъмно огледало](#), [миксирана реалност](#), [Софийска градска художествена галерия](#), [Тео Ушев](#). [Постоянна връзка](#).

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed](#).

Задвижвано с гордост от WordPress.